

KUNST KLETS

KIJKEN NAAR EN
KLETSEN OVER KUNST

colofon

Tekst: Michal Janssen
Grafisch ontwerp: Juliette Verberne
Druk- en bindwerk: Publishers Services
Uitgever: Rianne van Essen | Gezinnig

Kunstklets is ontwikkeld in samenwerking met het Rijksmuseum, het Van Gogh Museum en het Stedelijk Museum Amsterdam.

Bij dit boek is een lesbief ontwikkeld, zie gezinnig.nl/kunstklets-lesbrief.

ISBN 978-90-833787-7-0
NUR 228

Eerste druk 2025
© 2025 Gezinnig, Amsterdam

www.gezinnig.nl
[instagram.com/gezinnig](https://www.instagram.com/gezinnig)

Gedrukt op een mix van gerecycled papier en papier gemaakt van hout uit FSC-beheerde bossen.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd en/ of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Over dit boek

Je zult maar een kunstwerk zijn in een museum. Al die mensen die langs je heen schuifelen en je aanstaren. Die naar je wijzen en 'prachtig' mompelen. Of juist 'PFFFF' snuiven en roepen: 'Dat kan ik ook!' Of die je nauwelijks aankijken, snel een selfie maken en **HOP** verderlopen.

Maar kunst is meer dan alleen kijken en roepen hoe mooi of hoe lelijk iets is. Kunst is ook: op onderzoek gaan, je fantasie gebruiken, kijken met je hart, je inleven in de kunstenaar, zelf kleuren of kliederen, lachen... en heel veel kletsen!

Dit boek staat **VOL** met kunstwerken. En met opdrachten om met die kunstwerken aan de slag te gaan.

Namens de makers én alle kunstwerken: veel plezier!

Kies een opdracht. De volgorde maakt niet uit. Vul het boek ook met jouw eigen kunst! Teken of kleur in het boek, of maak je kunstwerk op een apart vel. Vouw en plak het in dit boek, of maak er een foto van en plak die op.

Kunst is overal! In musea, in dit boek, maar ook op straat en in jouw huis. Soms gebruik je de kunst uit dit boek, soms zoek en maak je zelf kunst. Maak de opdrachten thuis op de bank, of neem het boek mee naar buiten of naar een museum.

Inhoud

- 6-7
Waar verstop je een olifant?
- 8-9
Outfit van de dag
- 10-11
Ondersteboven
- 12-13
Zal ik hem inpakken?
- 46-47
Mijn museum
- 48-49
Afval? Kunst!
- 50-51
Zeg het met kunst
- 52-53
Kunstmix
- 14-15
1 minuut
- 16-17
Smaak
- 18-19
Even voorstellen
- 20-21
Ding-dong
- 54-55
Zoek iets dat...
- 56-57
Kleurplaatje
- 58-59
Rollen spel
- 60-61
Maak je hoofd kalm
- 22-23
Kunst van blaadjes
- 24-25
Kunstwerk zonder naam
- 26-27
Kijk en klets
- 28-29
Bouwkunst
- 62-63
Sterren
- 64-65
Rechttoe rechtaan
- 66-67
Kijkspel
- 68-69
Kies een beeldje
- 30-31
Welk geluid zie jij?
- 32-33
Dobbel een kunstwerk
- 34-35
Kunst om te janken
- 36-37
Verzin een kleur
- 70-71
Levende kunst
- 72-73
Kunst vangen
- 74-75
Mediteren met kunst
- 76-77
Speuren naar spellen
- 38-39
Dierenbende
- 40-41
Jij bent kunst
- 42-43
Rara, wie is de jarige?
- 44-45
Rommel in je verf
- 78-79
Kunst op straat
- 80-81
Kunstbingo
- 82-83
Museumlogboek
- 84-86
Over de kunstwerken
- 87
Over de makers
- 88
Over Gezinnig

Waar verstop je een olifant?

ingevuld door:

datum: - -

Waar zou jij een olifant verstoppen in dit schilderij?

Teken op die plek een .

En waar verstop je deze voorwerpen? Wijs aan en vertel.

- ballon
- schatkist
- petje
- haan
- ei
- sleutel
- hondendrol
- telefoon
- peuter
-

*Bedenk iets waar
jij vanaf wil.*

ingevuld door:

datum:

Smaak

Dit doe je samen.

- Lees vraag 1. Denk even na en kies tussen kunstwerk **A** en **B**.
- Weet je je antwoord? Raak dan met je vinger je neus aan.
- Heeft iedereen zijn vinger op zijn neus? Tel dan af: 3, 2, 1... en wijs kunstwerk **A** of **B** aan. Vertel elkaar waarom je dat kunstwerk kiest.
- Doe hetzelfde met vraag 2. En zo verder!

Wat vind jij lekkerder, een appel of een peer?
De een zal zeggen: appel, de ander zegt: een peer. Want iedereen heeft zijn eigen smaak. Zo is dat ook met kunst: wat de een mooi vindt, vindt de ander niks. En dat is juist zo leuk!

1

Welke kleuren vind je mooier?

2

Welke is knapper gemaakt?

3

Welk kunstwerk vind je het lelijkst?

4

Welke is origineler bedacht?

5

Welk kunstwerk geeft je een blij gevoel?

6

Over welke kunstenaar zou je meer willen weten?

7

Naar welk kunstwerk blijf je langer kijken?

8

Welk kunstwerk vind je mooier?

9

Bij welk kunstwerk denk je: ja, dat kan ik ook wel.

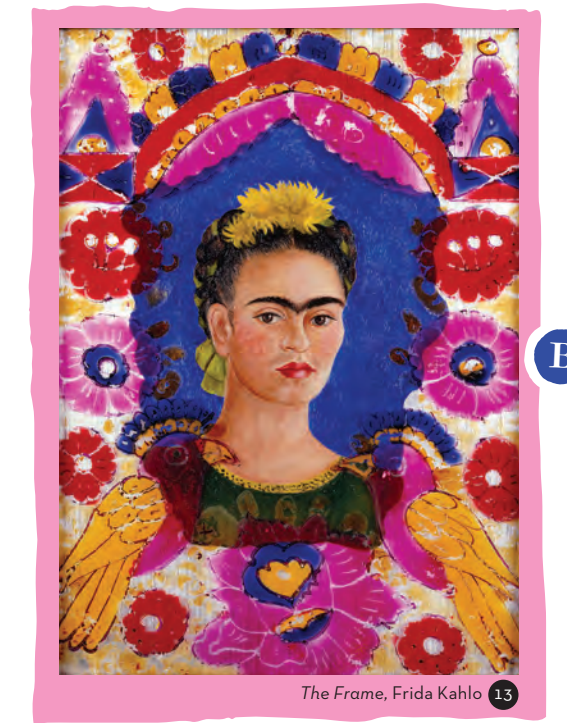
10

Welk kunstwerk zou je **NOOIT** in huis willen?

Het melkmeisje, Johannes Vermeer 12

A

The Frame, Frida Kahlo 13

B

ingevuld door:

datum: - -

↪ Teken of plak hier (een foto van) jouw kunstwerk.

Kunst van blaadjes

Dit kunstwerk is gemaakt van tulpenblaadjes.

Jennifer Tee verzamelt de blaadjes en maakt er een collage van.

Een kunstwerk dat je maakt door stukjes materiaal ergens op te plakken. ↪

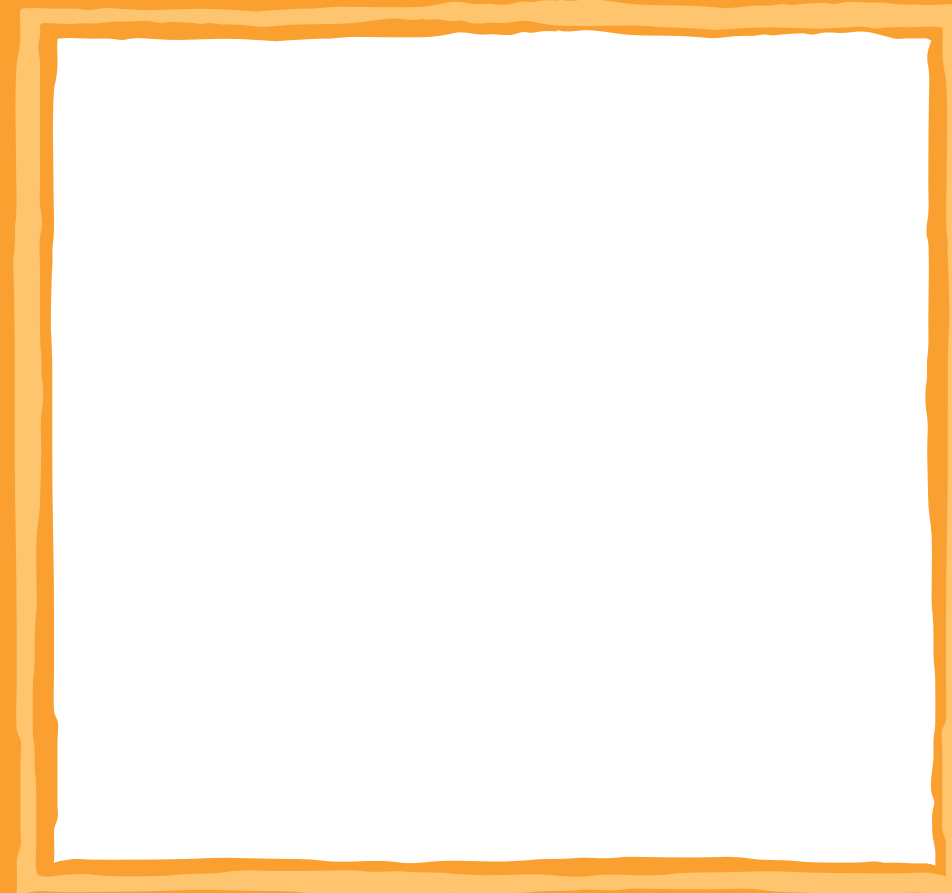

Tampan Mirrored Figures, Jennifer Tee 18

- Hoeveel rode blaadjes zitten er in dit kunstwerk, denk je?

Je mag nog niet tellen! Ik denk

- Tel de blaadjes en check of het klopt. Het zijn er

Nu jij!

Gebruik de natuur voor het maken van kunst.

Stap 1

Verzamel materialen uit de natuur: blaadjes, takjes, bloemetjes, gras, schelpen, dennenappels. Kies dingen die los op de grond liggen.

Stap 2

Maak van je materialen een mooi patroon. Leg alles op de vloer of papier.

Stap 3

Ben je tevreden? Plak het dan vast. Maak je kunstwerk af: voeg kleur toe. Gebruik verf, kleurpotloden of stiften.

ingevuld door:

datum: - -

De blauwe japon,
Kees van Dongen

37

Amy Blue,
Marlene Dumas

38

Uitsnede uit de Nachtwacht,
Rembrandt van Rijn

39

Julie Manet op het balkon,
Berthe Morisot

40

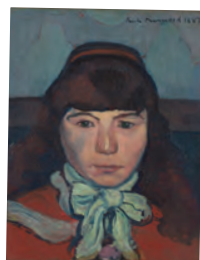
Portret van Salomon Beffie,
Jan Sluijters

41

Mona Lisa,
Leonardo da Vinci

42

Portret van een jonge
vrouw, Emile Bernard

43

Portret van Camille Roulin,
Vincent van Gogh

44

Zelfportret,
Thérèse Schwartze

45

Zelfportret,
Gesina ter Borch

46

Peinture à haute tension,
Martial Raysse

47

Portret van Gerard
Andriesz Bicker, Bartholo-
meus van der Helst

48

Dit
doe je
samen.

Rara, wie is de jarige?

SPELER 1:

Kies één gezicht, dat is de jarige.
Vertel niet wie het is.

Dit heb je nodig:

- kiezelsteentjes

SPELER 2:

Stel vragen en raad wie de jarige is.
Je mag alleen vragen stellen die met **ja** of **nee**
te beantwoorden zijn.
Weet je zeker dat iemand het **niet** is?
Leg dan een steentje op dat gezicht.

SPELER 1:

Heeft de ander het goed geraden?
Vertel dan hoe de jarige heet (bedenk zelf
een goede feestnaam) en vertel:

- hoe oud de jarige wordt
- wat er op het verlanglijstje staat
- wat voor feest de jarige geeft

(verzinnen mag!)

tip

Draai de
rollen om en
speel het nog
een keer!

ingevuld door:

datum: - -

Maak je hoofd kalm

Heb je een druk hoofd?
Kies een opdracht en kijk naar het schilderij!

Opdracht 1

Kijk naar het schilderij.
Haal rustig adem. Benoem in je hoofd alles wat je ziet.
Zo is er geen plek voor piekergedachten!

Opdracht 2

Kijk naar het schilderij.
Richt je aandacht op één stukje en stel je voor dat dat beweegt.

Opdracht 3

Kijk naar de lijnen in het schilderij. Volg ze met je ogen alsof je een potlood bent. Zijn ze recht, krom, of kronkelen ze alle kanten op?

Opdracht 4

Zoek een kleur die je mooi vindt in het schilderij. Kijk ernaar, sluit je ogen en probeer die kleur voor je te zien. Herhaal dit, steeds met een andere kleur.

Opdracht 5

Haal diep adem en kijk naar de rustigste plek in het schilderij. Stel je voor dat je daar bent. Hoe voelt het om daar te zijn? Blijf er even in je hoofd.

Opdracht 6

Zoek een vorm in het schilderij die je mooi vindt. Blijf er even naar kijken en stel je voor dat je die vorm in de lucht tekent met je vinger. Hoe voelt dat?

Detail van Landschap bij avondschemering, Vincent van Gogh 68

- 56 *Kinderen der zee*, Jozef Israëls, **schilderij**, 1872, Rijksmuseum; Legaat van de heer J.B.A.M. Westerwoudt, Haarlem
- 57 *Visserboten op het strand van Les Saintes-Maries-de-la-Mer*, Vincent van Gogh, **schilderij**, 1888, Van Gogh Museum, Amsterdam (Vincent van Gogh Stichting)
- 58 *Jip en Janneke in een veld met tulpen*, Fiep Westendorp, **illustratie**, 1979, Uit: 'Jip en Janneke', Uitgeverij Querido ©Fiep Amsterdam bv; Fiep Westendorp Illustrations
- 59 *Gezicht op huizen in Delft, bekend als 'Het straatje'*, Johannes Vermeer, **schilderij**, ca. 1658, Rijksmuseum; Schenking van de heer H.W.A. Deterding, Londen
- 60 *Illustratie uit 'Ik blijf altijd bij je'*, Marit Törnqvist, **illustratie**, 2008, Uit: Ik blijf altijd bij je, Em. Querido's Uitgeverij
- 61 *Veld met klaprozen*, Vincent van Gogh, **schilderij**, 1888, Van Gogh Museum, Amsterdam (Vincent van Gogh Stichting)
- 62 *Illustratie uit 'Poesje mauw'*, Mies van Hout, **illustratie**, 2014, Uit: Poesje mauw, Lemniscaat ©Mies van Hout
- 63 *Entrelacement de fleurs / Vervlochten bloemen*, Corneille, **schilderij**, 1948, Collectie Stedelijk Museum Amsterdam c/o Pictoright Amsterdam 2025
- 64 *Compositie*, Bart van der Leek, **schilderij**, 1918-1920, Collectie Stedelijk Museum Amsterdam c/o Pictoright Amsterdam 2025
- 65 *Pronkstilleven*, Adriaen van Utrecht, **schilderij**, 1644, Rijksmuseum; Bruikleen van de gemeente Amsterdam (legaat A. van der Hoop)
- 66 *De aardappeleters*, Vincent van Gogh, **schilderij**, 1885, Van Gogh Museum, Amsterdam (Vincent van Gogh Stichting)
- 67 *Montauk IV*, Willem de Kooning, **schilderij**, 1969, Collectie Stedelijk Museum Amsterdam c/o Pictoright Amsterdam 2025
- 68 *Landschap bij avondschemering*, Vincent van Gogh, **schilderij**, 1890, Van Gogh Museum, Amsterdam (Vincent van Gogh Stichting)
- 69 *Aap*, Meissen, **porseleinen beeld**, ca. 1731, Rijksmuseum
- 70 *Overhand Knot*, Shinkichi Tajiri, **sculptuur**, 1971, Collectie Stedelijk Museum Amsterdam c/o Pictoright Amsterdam 2025
- 71 *Vrouwen in een moskee uit de tekeningenserie Constantinopel*, Emile Bernard, **tekening**, 1893, Van Gogh Museum, Amsterdam (Staat der Nederlanden)
- 72 *Amandelbloesem*, Vincent van Gogh, **schilderij**, 1890, Van Gogh Museum, Amsterdam (Vincent van Gogh Stichting)
- 73 *La perruche et la sirène / De parkiet en de zeemeermin*, Henri Matisse, **papierknipsel**, 1952-1953, Collectie Stedelijk Museum Amsterdam
- 74 *Portret van Moses ter Borch als tweejarig kind*, Gesina ter Borch, **schilderij**, in of na 1667, Rijksmuseum; Aankoop uit het Vrouwen van het Rijksmuseum Fonds
- 75 *Compositie no. IV, met rood, blauw en geel*, Piet Mondriaan, **schilderij**, 1929, Collectie Stedelijk Museum Amsterdam
- 76 *De slaapkamer*, Vincent van Gogh, **schilderij**, 1888, Van Gogh Museum, Amsterdam (Vincent van Gogh Stichting)
- 77 *Hond*, anoniem, **miniatuur**, 960-1279, Rijksmuseum; Bruikleen van de Koninklijke Vereniging van Vrienden der Aziatische Kunst (schenking dr. K. de Jong en I. de Roode, 2021)
- 78 *Nachtlichtje in de vorm van een kat*, anoniem, **beschilderd porselein**, ca. 1760-1770, Rijksmuseum
- 79 *Beeld van een shishi met zijn poot op een opengewerkte bal*, anoniem, **beeld/figuur**, ca. 1800-1899, Rijksmuseum
- 80 *Blauwe papegaai*, Meissen, **porseleinen beeld**, 1731, Rijksmuseum
- 81 *Kendi uit V.O.C.-schip de 'Witte Leeuw'*, anoniem, **kendi**, 1613, Rijksmuseum
- 82 *Kinderen leren een poes dansen, bekend als 'De dansles'*, Jan Havicksz Steen, **schilderij**, 1660-1679, Rijksmuseum; Legaat van jhr. J.S.H. van de Poll, Amsterdam
- 83 *Cathedra*, Barnett Newman, **schilderij**, 1951, Collectie Stedelijk Museum Amsterdam c/o Pictoright Amsterdam 2025
- 84 *Honderd kinderen*, Xu Yanghong, **rolschildering**, ca. 1700-ca. 1799, Rijksmuseum; Aankoop met steun van Rituals
- 85 *Mural Diamantbuurt*, Hedy Tjin, **muurschildering**, 2024, Smaragdplein, Amsterdam

Over de makers

Jazzy Taihuttu
Educator Stedelijk
Museum Amsterdam

Irma de Vries
Educator Rijksmuseum

Sarah Broekhoven
Educator
Van Gogh Museum

'Het was ontzettend inspirerend om samen aan dit boek te werken! Hiermee willen we laten zien dat samen naar kunst kijken vooral heel erg leuk is en dat je dat zowel in een museum kunt doen, als gewoon thuis of bij jou in de buurt. Door samen de opdrachten uit te proberen en erover te praten, hebben we niet alleen de kunstwerken op een nieuwe manier ontdekt, maar ook meer over elkaar geleerd.'

Michal Janssen
Auteur van de kletsserie

'Het leuke van een boek schrijven is dat je er zelf ook van leert! Ik heb geleerd dat kunst meer is dan 'mooi' of 'niet mooi', of 'knap' en 'dat had ik zelf ook wel gekund'. Kunst is overal, voor iedereen, en in plaats van er serieus naar staren kun je er de grootste LOL aan beleven.'

Juliette Verberne
Grafisch ontwerper

'Ik ga graag naar kunst-musea: de combinaties van materialen en kleuren inspireren mij. Maar ook op straat en in de natuur kijk ik graag om me heen. Overal zie ik verrassende vormen en kleurcombinaties. Dus natuurlijk werd ik erg blij om het ontwerpen van dit boek!'

Rianne van Essen
Eigenaar Gezinnig

'Het leukste bij het maken van dit boek was de overvloed aan interessante kunst. Zowel de kunstwerken zelf als de verhalen van de bevlogen educatoren van de drie musea. We hadden wel 300 pagina's kunnen vullen. En van sommige kunstenaars zou je een eigen kletsboek willen maken!'